

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštino vred
in v Mariboru s pošilja-
njem na dom
za celo leto 3 gld. — kr.
„ pol leta 1 „ 60 „
„ četrt leta — „ 80 „
Naročnina se pošilja
opravištvu v stolnem
farovžu.

Deležniki tisk. društva
dobivajo list brez po-
sobne naročnine.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Posamesne liste

prodaja knjigar Novak
na velikem trgu
po 5 kr. — Rokopisi
se ne vračajo, nepla-
čani listi se ne spre-
jemajo. —

Za oznanila se pla-
čuje od navadne vrsti-
ce, če se natisne en-
krat, 8 kr., dvakrat 12
kr., trikrat 16 kr.

Mariborska čitalnica napravi dne 25. febr. ob 8. uri zvečer v čitalničnih prostorih veselico na čast slovenskim volilcem, ki pridejo že v petek v Maribor. K tej veselici so tedaj vsi volilci in slovenski rodoljubi prav uljudno povabljeni. V soboto dne 26. febr. bode ob pol enih v čitalnici skupni obed.

Zlati dolg.

Posebnost sedanjih dni je, da se vse čedalje bolj zagreva v dolgove: posestniki, srenje, okraji, mesta, dežele in države, posebno tam, kder gospodarijo tako zvani liberalci. Ti ljudje povsod tako močno napredujejo v nalaganju novih stroškov in delanju novih dolgov, da davkeplačiteljem skoro ne bode moč za njimi dohajati.

Letošnji državni proračun kaže, da znaša ves naš državni dolg, razven ogerskih dežel, okoli 3241,465.044 fl.; med temi je 129 milijonov novega dolga, katerega smo dobili v sedanjih že 9letni ustavoversko-liberalni dobi. Ogromni dolgovi zahtevajo tudi ogromnih obresti. Letošnji obresti s 19,278.656 goldinarji vred, ki so namenjeni za poplačanje starega dolga, znašajo 102,409.002 fl. To je gotovo precej občutljiva teža, pod katerej se nahajamo! Dolžne obresti izplačujemo sedaj večjidel v bankovcih in tem podobnih nakaznicah, na primer; obresti papirne rente ali enotnega državnega dolga v papirju. Druge plačujemo v srebru, na primer obresti sreberne rente. Samo letos morajo državne kase izplačati za take obresti 32,755.975 fl. v srebru. Finančni minister je v proračuni srebro računil s 4 % ažijem, kar nanaša 1,310.239 fl. zgube. Sedaj pa še dobimo zlato rento ali zlati državni dolg. Pretečeni teden je namreč minister Depretis državnemu zboru predložil načrt nove finančne postave. Po tem načrtu, če ga poslanci res spremejo, bo minister vzel 49 milijonov goldinarjev na posodo, za katere se bodo 4 % obresti izplačevali na leto ne v bankovcih, ne v srebru, ampak v zlatu, t. j. zraven papirne in sreberne rente, dobimo še zlato rento ali zlati državni dolg.

Finančni minister je načrtu pridjal mrvico

pojasnil. Pravi: 403 milijone znašajo letošnji stroški, dohodki pa 373 milijonov, pomanjkuje še tedaj 30 milijonov. Papirne rente se sme izdati še 11 milijonov, državne posojilnice povrnejo 5 milijonov, ostaje tedaj 14 milijonov še nepokritih; vendar stavljenje novih železnice terja 30 milijonov, in drugih raznih stroškov je še 5 milijonov, zato je potrebno 49 milijonov na posodo vzeti. Vendar, da se denar lažje dobi, je treba upnikom ponuditi 4 % obresti v zlatu, ki se imajo redno izplačevati brez vsakega prikrajšanja po obdačenju.

Tako prilično pojasnuje in priporočuje finančni minister svoj nasvet. Ako mu pritrdijo, potem se bo državni dolg zopet pomnožil in davkeplačitelji bodemo morali za 1,960.000 fl. več državnih obresti na leto plačevati. In ker se bodo ti obresti imeli v zlatu izplačevati, bodemo zlato morali kupovati. Kajti 1,960.000 fl. na leto je toliko, kakor kakih 362.963 cesarskih zlatov ali, če 166 zlatov računimo na funt, 2187 funtov zlata. To-liko pa naše avstrijske rude ne dajejo zlata; le Ogerska in Erdeljska, ki imate najbogatejše zlate rude v Evropi, ga spravite na den kakih 3648 funtov v letu. Vendar najbolj nepovoljno in hudo za nas bi utegnolo biti, če bi večjidel tujei na primer Prusi, Labi, Francozi itd. po novi zlati renti segnoli in v svojo oblast spravili, kakor se je to žali Bog le preveč že zgodilo pri naši srebrni renti. Kajti potem bi še tudi obresti zlate rente večjidel iz dežele izhajali v tuje dežele in v tuje roke! Zato bi želeli bilo, da bi novi državni dolg s svojimi zlatimi obrestmi kolikor mogoče v naših domačih rokah ostal, to se reče: naj bi domači denarniki državi posodili potrebnih denarjev za lepe — zlate obresti! Vendar da bi se to zgodilo, imamo ravno tako malo upakakor — denarja. Najbolje bi tedaj bilo, če bi se veliki stroški znižali, mesto novi dolgovi delali; ali tega zopet od sedanjih ustavovernih poslancev (verfassungstreue) upati ne moremo.

Prihodnji „Slov. Gosp.“ bo že vedel povedati, ali so poslanci sprejeli ali ne — zlati dolg.

Volitveni shod v Račah dne 17. febr.

Vsled povabil g. kandidata dr. Radaja in poziva „Slov. Gosp.“ v št. 6. sešlo se je v gostilni g. Bothe-ja v Račah (Kranichsfeld) okoli 40 mož, med temi tudi mnogo volilnih mož iz mariborskega okraja. Tudi nekoliko odličnih narodnjakov gospodskega stanja je bilo navzočih, tako da je število vseh navzočih bilo okoli 50—60.

Za predsednika zboru se je izvolil Rački župan Štern, za podpredsednika znani narodnjak F. Divjak iz Frama, za zapisnikarja pa g. V. Raič iz Maribora. — G. Raič poroča pred vsem drugim o sklepu volitvenih zborov v Mariboru 29. jan., in onega v Št. Lenartu 6. feb., ktera zbora sta oba g. dr. Radaja soglasno za kandidata za deželski zbor postavila. — Potem nastopi g. kandidat sam in govori o priliki tako-le:

Volilci! Moje želje so, da bi se med nami narodni mir napravil. Mi smo Slovenci; treba je torej, da svojo narodnost spoštujemo, kakor to storé vsi izobraženi narodi sveta. Jezik, katerega je otroka že mati učila, ta se mora tudi v šoli učiti, le z pomočjo maternega jezika, zamore se otrok v različnih predmetih dobro izuriti; zategadel pa ne bodem trdil, da bi se ne smela tudi nemščina učiti, ampak prav in celo koristno je, če se v šoli tudi nemški jezik uči, posebno pri nas, ki smo bliže meje. Vsem Vam je znano koliko se je zadnja leta za šole zgodilo in stroški za šole bodo tudi dober sad rodili, ker več ko se narod uči, boljše je za-nj; vendar potrošilo se je za šole do sedaj uže toliko, da nam naše siromaško stanje ne dopušča, pomnoževati stroške za šolstvo. Gledé okrajnih zastopov omenim, da nas ti preveč stanejo. Prej, ko so bila vsa opravila, katera spadajo sedaj v področje okrajnih zastopov, v rokah okrajnih glavarstev, ni bilo toliko naklad za potrebe okraja; plačevalo se je samo blizo 6 odstotkov, sedaj pak imamo te doklade 19—36 odstotkov. Kar danes opravlja 40 odbornikov, opravil je takrat en sam komisar. Štirideset odbornikov sedi torej v mariborskem okrajnem zastopu, in če se pomisli, kak volilni red imamo za ta zastop, priznati se mora, da je večina okraja namreč kmečki stan skoro preziran. Davka itak imajo največ plačevati posestniki iz okolice, pripada jim pa v okrajnem zastopu samo 10 zastopnikov, med tem ko jih imajo meščani 10, trgovci 10 in fabrikanti 10. Iz tega volilnega reda sledi, da na celem dravskem polju nimajo niti enega zastopnika. To se mora preurediti. Nij še preteklo dvajset let, odkar je bilo daleč okrog znano, da mariborski okraj je eden najrodovitnejših, ljudem se je dobro godilo, vse je bilo zadovoljno. Poglejmo pa, kako stojé stvari danes? Povsod se sliši tožiti, da se slabo godi pri vsakih vratih, pri vsakem oknu gleda revščina vun. Z veliko težavo imamo se boriti za vsakdanje potrebe; komaj že davke plačujemo. Odkod pa vse to izvira? Naj-

več so zakrivil v tem obziru kupčijske pogodbe, ktere je minister Beust o svojem času sklenil, ki so naše glavnej kupčiji pot zaprle v zunanje države. Te pogodbe so colnino za naše pridelke in naše blago poviksale, tujcem pak se je majhna colnina dovolila in tako smo morali leta 1874 doživeti, da je iz naše države na Angleško samo za železo 57 milijonov gld. šlo, naše izvrstne fužine pa stojijo skoro brez dela. Ako pošljemo n. pr. iz Maribora v Nemčijo ciguro, jemlje se na meji 9 gld. colnine na cent, iz Nemčije k nam pa se samo 2 gld. Od našega vina plača se na Rumunski meji 17 gld. od vedra, iz Rumunije k nam pa 1 fl. 50 kr. Te čudne pogodbe so tedaj krive, da cena naših domačih pridelkov zmirom pada. (Podpredsednik g. Divjak prevzame predsedništvo.) Postave ki se tičejo volitev, so tako zmešane, da še jih uradniki komaj zastopijo, ker se za občinske, okrajne in deželske zastope različno voli. Te postave se morajo v bolj proste in razumljive preurediti. — Tudi gledé desetka in kolekov (štem-pelnov) treba določnejših postav; kajti zdaj je v tem velika zmešnjava in nihče ne vé, ktero je pravo. — Sploh pa so naša dačna bremena prevelika postala; k temu so se še pridružile slabe letine, in takó bode nujno potrebno, da se nam državni in deželski stroški znižajo. — Da se pa sploh naše slabo stanje zboljša, to mora poslanecem prva skrb biti. Eden se vé da ne zmore veliko, ali, če me izvolite, obljubim Vam, da bom delal vedno v smislu tega, kar sem Vam dnes tu povedal, in rad bom o vsakej važnej reči Vaše želje poslušal. — Potem prosi g. kandidat, naj navzoči svoja vprašanja stavijo; kajti je on rad pripravljen, o vsakej zadevi odgovor dati. Na to razni kmečki govorniki: Kopše, Skurej, Fran-gež, Kranjc i. dr. stavljajo razna vprašanja, večjidel ista, kakor pri Št. Lenartskem shodu, in g. kandidat je na vsako posebej odgovarjal.

Na to nastopi g. prof. Pak in razvija svoje misli o tem: kakošnega kandidata je treba za poslanca voliti. Da mora samostojen biti, ne samo to govoriti, kar mu kateri drugi v uho šepetá; da mora kaj več znati, kakor krempir in vino prodajati, ker se je za pravice treba v dež. zboru z učenimi gospodi skušati; da je treba gledati, kakošno perje ima kandidat, ali je Slovencem in slovenski politiki prijazen, ali pa zoprni; da je dr. Radaja treba voliti, ker ima on vse te potrebne lastnosti in je naroden mož, nasprotni kandidat Wretzl pa ni od narodne slovenske stranke, ampak je bil do zdaj vselej za botra, kadar so Brandstetterja in Seidl-na za poslanca krstili, zdaj pa bi sam rad za poslanca krščen bil. (Občni smeh.) Kot previdnim možem Vam nij težko razsoditi, ktereга morajo Slovenci voliti, da namreč g. dr. Radaja! Po končanem tem govoru, ki je bil s ploskanjem in živijo-klici sprejet, so navzočni vsi za kandida-turo g. dr. Radaja glasovali. Potem se je zborovanje v najlepšem redu končalo.

Gospodarske stvari.

Grah, cizra, orbes (*Pisum sativum*.)

M. Grah skoraj v vsakej zemlji dobro stori, pa dve leti zaporedoma na taistem mestu ne. Gnoj je grahu škodljiv, zato se mora tako zemljišče odbrati, ki je bilo leto poprej pognojeno in obsejano. Seje se ali kupčekom ali vrstoma; po prvem načinu se narejajo jamice po črevelj vsaksebi in v nje se po pet grahov vrže; po drugem načinu se potegnejo z motiko brazde in po palec narazen se potresa grah v nje. Na to se položeno seme za dva palca na debelo s prstjo pokrije in v 10—12 dneh bode skozi zemljo preril. Ko so rastlinice 3—4 palce visoko vzrastle, se s prstjo obsujejo.

Grah se od prve spomladi, kakor hitro vreme pripušča, ker mu mrzle noči nič ne škodujejo, noter do avgusta seje, in če ga kdo hoče do jeseni imeti, mora vsakih 14 dni nektare gredice z njim obsejati.

Za prvo setev, kateri se navadno toplo ležeče grede ob zidih odberó, se vzamejo le bolj pritlične rane sorte; za poznejše setve v prosti zemlji pa pozne in obilno rodeče. Nekteri sejejo grah že meseca decembra ali januarja v prosto zemljo in ga z slamo proti mrazu zavarujejo.

Da se grah tudi po zimi pridela, je treba pozno jeseni pritlične sorte v hladne gnojne grede posejati in ga z okni proti mrazu varovati. Tudi januarja se grah v tople grede seje, ki ima meseca marca sad. Seme se navadno le od najlepših rastlin izreja. Sicer se prelahko izrodi. Če se seme v stročju pušča, obdrži kalivno moč 5—6 let, sicer pa 3—4 leta.

Dva do tri leta star grah daje večji in obilnejši pridelek mimo jednoletnega, pa tudi po mrčesu toliko ne trpi.

Za zeleno kuhanje se vzame mlado nježno stročje cukernatega graha ali cizre, pa tudi mehko in jedernato seme trgovnega graha. Pri tem pa je treba na to gledati, da se obe sorte zadosti zgodaj potrgate, dokler ste še nježni in sladki. Za suho kuhanje pa se zrelo seme poznih visokih sort trgovnega graha jemlje, čemur posebno sive in rumene sorte služijo.

Da se zeleno natrgan grah celo leto frišen obrani, napolnijo se zelene flaše z njim, postavijo za nekaj časa v vrelo vodo, da se grah segreje in izpuhti. Potem se z zamaškom trdno zadelaajo.

V nekterih krajih devajo grahovo stročje tudi v plehate trdno zalotane pušice, v katerih se potem daleč po svetu razpošilja.

V novejšem času se zeleni grah z velikim dobičkom suši, trgovini, kuhinji pa tudi vrtnarstvu na velik basek.

Graha je več sort. Najbolj navadne in imenitne so vendar tele:

1. Trgovni grah. Za njega se zrnje zeleno

in zrelo rabi. Je ga več plemen, ali le najbolj navadna in hasnovita tukaj naštevamo:

a) Beli francoski trgovni grah pritlikovec. Vzraste le za črevelj visoko in je posebno vstvarjen za gnanje v gnojnih gredah.

b) Beli $2\frac{1}{2}$ črevelja visoki grah pritlikovec. Zori rano, rodi polne stroke in se za rane setve posebno priporoča.

c) Beli, sivi in rumeni trgovni grah. Raste večidel pet čreveljev visok, potrebuje pa postavljenega vejevja, da se more o njem ovijati, zori pozno, ima pa polno stročje in je posebno za pozne setve od konca marca do julija. Zato je mogočo, če se setve o pravem času in večkrat ponovijo, frišnega graha v kuhinji imeti.

2. Grmasti grah. Dosega visokost petih čreveljev in je bolj za suho kot za zeleno porabo.

3. Čukernati grah. Od tega se samo zeleno stročje, dokler je še mehko, v kuhinji porablja.

a) Čukernati grah pritlikovec. Zgodaj dozori, je $2-2\frac{1}{2}$ črevelja visok in je posebno za setve v gnojne grede in pa prav zgodaj spomladi za sejanje v prosto zemljo.

b) Veliki čukernati grah. Nekaj pozno zori, obilno rodi in je za setev od spomladi do poletja.

Jež, veliki prijatelj poljedelstva in logarstva.

M. Ježa skoraj vsakdo pozna, njegovo življenje pa in dejanje le malokdo. Pri mnogih je jež na slabem glasu, da je škodljiv in da se mora zaradi tega preganjati. Vsled te skoraj splošne misli je pa, rekel bi skoraj popolnoma brez vsega varstva, in kderkoli ga kdo najde, ga večidel po prav mučnem trpinčenju končno ubije. Vsak paglavec si domišljuje pravico imeti nad ubogo živalico se hudo znositi, ker neumneži in nevedneži trdijo, jež žre salato, žir, repo, borovo seme, sadje in druga koristna semena in rastline. Ta misel pa je skoz in skoz bosa. Reja ježa in večkrat ponovljene skušnje so pokazale, da se jež le od živali živi, in sicer najbolj od takih, ki so kmetu in logarju v škodo in nadlogo. Ker je ta žival tedaj posebno koristna, ima toraj od narave tudi le malo sovražnikov, namreč le planinsko sovo ali vijera in pa človeško nespamet in nevednost. Ta sova ima do krempljev s perjem pokrite noge, tedaj more ježa skozi bodala zgrabiti in umoriti.

Temu naravnemu sovražniku se je pa kakor rečeno še človeška nevednost in nespamet pridružila, ki posebno razmnoženje in razširjenje ježevo zabranjuje in ga na vseh straneh pokončuje. Ker je planinska sova k sreči le redka, bi se koristni ježek lahko kmalu povsodi zaredil. Njegova poglavitna hrana so podgane, miši, kače, kuščarji, žabe, posebno pa vsakojako mrčesje in golazen kakor muhe, mušice, stanoge, kebri, posebno hrošči, pajki, sršeni, vsakojake pozemne in nazeljne gosenice, polži, gliste in celo one vosaste gosenice, katerih se razun kukovice nobena druga žival ne

loti. Vrh tega pa je še znamenito, da celo strupene živali, kakor gadi in španjske muhe ježu ne škodujejo. Če gad ježa pikne, mu to nič ne de.

Jež je skozi in skozi koristna žival. Vsa jegova škodljivost je, da včasih sem ter tje kako zalego mladih koristnih ptičkov, ki na tleh gnjezdijo, pohrusta; tudi sladko sadje, katero je z drelesa skapalo, se mu včasih dobro prileže. Vendar pa skoraj ni vredno o njegovi škodi govoriti, če se primeroma na njegovo korist gleda.

Kdor ima par ježev v vrtu, si sam mnogo truda prihrani. Ta živalica v tih noči po glistah in nagih polžih na vrtnih gredicah stikuje in škodljive gosenice zeljnega belina in drugo mrčesje v umetnih nasadih zasleduje in žre. Take živalice so toraj v vrtu prava dobrota. Jež svoje delo tako dolgo opravlja, dokler je kaj malih sovražnikov poljedelstva in logarstva. Ko pa ti preminejo in ko bolj hladno vreme nastane proti koncu oktobra si ježek poišče kde kak miren in skrit kotič za prezimovanje. V njem si napravi toplo gnjezdo iz mahu, listja ali trave, se zvije v klopčič in zaspí. Njegovo zimsko spanje trpi skozi 4—5 mesecev. Toplota njegovi krvi se zniža skoraj na 0 stopinj, dihanje postane skoraj nečutno, ko se pa ljuba spomlad povrne in ko zopet ptice pevke pridejo, prebudi se tudi jež k novemu življenju in začne iz nova svoje koristno delo.

Ježevka vrže vsako leto 5—6 mladičev. V začetku zimskega spanja pa ti še dolgo niso popolnoma izraščeni in zato jih marsiktero zimo dokaj konec vzame, ker male živalice v svojih gnjezdiščih zmrznejo.

Jež se da lahko vdomačiti in kdor ga na vrtu redi in za njega skrbi, tega uboga na glas. Ko pred zimskim spanjem njihove hrane že pičlo prihaja, se lahko z mesnimi odpadki ali z zabeleženo prikuho redijo. Da pa tudi na vrtu prizimujejo, se jim mora za to tudi priložnost dati. V ta namen se jim položi na kak miren prostorček kup mahu ali pa jedna ali dve kupici sena na vrtu, te se pokrijejo z lesovjem ali ralcami in potem z slamnatim klobukom proti mokroti zavarujejo. V te kopice se jež zarije, si posebne hodnike napravi in gnjezdo naredi. Ko pride čas, si prihode zamaši in tukaj potem prezimuje. Spomladi pa zopet marljivo mrčesje pokončuje. Tako varovan in gojen se kmalu zaplodi in še več koristi.

Pri nas je le jedno pleme in imeni: svinjski in pasji jež ste le poznamavanje različne starosti.

Naj bi te vrstice pripomogle prepričanje splošno storiti, da je jež jedna najkoristnejših živalic za poljedelstvo in logarstvo.

Tržne novosti. Klavne živine so povsod menje na prodaj postavljali, to pa zavolj zaprtih potov, čemur bo zdaj pomagano, ker je sneg začel kopneti. Na Dunaju so ljudje krič zagnali, da so svinje zastrupljene po živalicah, kojim pra-

vijo: trihine. Začeli so svinjetino z drobnogledi pregledovati in našli, da je večidel vse prazen strah. Ogerskim, hrvatskim in srbskim svinjam je cena poskočila. Mast, žmauc, špeh, zaseka dobivljajo večjo ceno. Ovčja volna se slabo prodaja; fabrike ne poprašujejo po njej, ker že izdelane svoje tkanine oddati ne morejo. — Zrnje je početkom februarja poskočilo v ceni, ki pa sedaj zopet nekoliko ponehava. V manjših mestih in trgih ga laglje in boljše prodavajo, kakor pa na velikih tržiščih, kder vse čaka na to, kako se bo kaj letošnja ozimina pod snegem pokazala. Knoper predrago cenijo 34—36 fl., zato se pa tudi kupci ne glasijo. Hmelj ima živahno kupčijo, zlasti česki hmelj, ki je dobil za 10 fl. večjo ceno od lani. Slive (češplje) štajerske veljajo 9—10 fl., slavonske pa 15—16 fl. Repno seme nima nobenih kupcev. Deteljino seme se drago in precej marljivo kupuje; lucerna velja 40—48 gold. 50 Kg. Vinska kupčija še vedno stoji; vendar upati je, da bo temu skoro zaželeni konec, če je res, kar v novinah beremo, da je trsu na Ogerskem, Hrvatskem in v Avstrijskem zima škodila; pravijo, da so zgornje okice vse pozebljene.

Na vinorejski šoli pri Mariboru je bila 15 t. javna 4. skušnja. Navzoči so bili dež. odbornik Scholz, ravnatelj Schediwy in nekoliko gostov. Najprvle je gojence izpraševal učitelj g. Jakše iz predmetov v novi meri in vagi; potem vsi spisi so v nemškem jeziku. Adjunkt g. Mell je izpraševal iz poljedelstva, živinoreje, kemije, g. ravnatelj Göthe pa iz sadje in vinoreje. Kletar g. Kec je podučeval v risanju s srečnim uspehom. Sedem gojencev bilo je nadarjenih.

Gospodarsko šolo v Ptuj vzdržuje poseben odbor vrlih učiteljev iz mesta in iz njegove okolice. Lani je bilo za poduk namenjenih 100 učenec, ki so se do 15. aprila vadili v kopuliranju dreves. Od ptujske podružnice štajerske kmetijske družbe dobil je odbor $\frac{1}{4}$ grajskega ograda za mestom. Ta kos zemljišča se je lani lepo poravnal in rigolal in v lepo drevesnico spremenil. Že sedaj steje 2000 požlahtnjenih dreves in 2500 divjakov, potem 950 dva in triletnih dreves in 2800 divjih kostanjev, vse skupaj 8250 dreves v vrednosti 325 fl. Vrli učitelji in podporniki so res vse hvale vredni.

Sejmovi. 28. febr. v Kamci, v G. Sušicah, v Vidmu. 1. marca v Planini. 3. marca v Lučanah, v Oplotnici. 4. marca v Vozenici. 6. marca pri sv. Petru pod sv. Gorami, v Radazgivesi. 7. marca v Ljutomeru.

Dopisi.

Iz Konjic. (Zahvalnica g. Hermanu). Mislim, da vam kot dopisnik najbolj vstrežem, ako vam pošljem prepis zaupnice in zahval-

nie, katero je skupščina kat. političnega društva dne 30. febr. z navdušenjem sklenila blagorodnemu gosp. Hermanu. Glasi se tako-le:

Blagorodni gospod! Ljubljeni zastopnik slov. ljudstva! „Kat. politično društvo“ v Konjicah je v skupščini dne 20. febr. 1876 navdušeno sprejelo predlog, da se Vam, blagorodni gospod, pristrčna hvala izreče za Vaš izvrstni govor v državnem zboru pri razpravi o državnem proračunu za l. 1876. Vaše besede o nadlogah države in njih pravih izviri, so tako pomenljive, Vaši vzori o potih, ki bi se naj nastopili, da se Avstrija grôznih zadreg reši, so tako zdravi, tako vsestransko modri in razmeram ljudstva primerni, da jih nijeden državnik, ki bode poklican Avstriji pomagati, spregledati ne bo smel, ako noče na pol pota ostati.

Prav mnogi, ki so doslej na centralizem prisegali, ali pa liberalne muhe lovili, pravijo zdaj, ko so Vaš govor brali: „Herman ima prav!“

Dasi nismo tako srečni, Vas, blagorodni gospod, za poslanca svojega okraja imeti, nas vendar pristrčno veseli, pa tudi v sedanjih velikih bridkosti močno tolaži, da ima narod slovenski tako bistrega, ljubezni do mile domovine avstrijske in slovenske vnetega in neustrašenega zagovornika v državnem in deželnem zboru. Brez ovinkov izreka kat. političnega društva skupščina, da je skoro edina korist sodelovanja poslancev državno-pravne stranke v državnem zboru za narod slovenski ta, da sliši svet iz Vaših zgovornih ust resnico, ki se v taki jasnosti in doslednosti le malo kedaj čuje.

Blagovolite toraj za svoj trud, za neupogljivi pogum, s katerim branite Avstriji in narodu slovenskemu pravo svobodo in pogoje občnega blaga, sprejeti izraz naše pristrčne zahvale, občudovanja in neomejenega zaupanja.

Po dokončanem političnem delu programa bila je tombola, ki je društvenikom mnogo veselja napravila. — Pristopilo je vnovič 7 udov in eden celó iz odstranjenega Laporja. Društvo šteje zdaj 306 udov.

Od sv. Roprta v Slov. Goricah. (Ženitve, volitve). Pri nas so na dnevnem redu ženitve in zopet ženitve, za duhovnike polne sitnob in bridkosti. Ženijo se večjidel le viničarski in služebni, posestniki pak le oni, ki so primorani, in sicer se ženijo z grozenskimi plačili, n. pr. Besitztumschreibung — desetek — Uebertragungsgebühren etc. jutrne gostije itd. popred zadolženi se še z ženitvami bolj zadolžijo. Bog jim pomagaj.

Obhajali smo vendar 7. t. m. posebno poroko in sicer brez sitnob in plačil v lepem miru v krščanskem duhu. Č. g. Ant. Vraz, kaplan v Kapelah prišel je in s svojim očetom in materjo zlato gostovanje obhajal v pričo žlahte in lepega števila farmanov, ki je ginjenim srcem poslušalo nagovor g. Antona.

Pred nekolikimi leti sta še krepka stariša svojemu sinu novomešniku služila veselo primicijo, sedaj jima je sè zlato poroko povrnil nekdanji trud in skrb.

Volilni možje so: predstojnik Jakob Rebernik, J. Vrlič, Gočevski Krampergar, potem Jak. Šalamun, predstojnik, Mat. Petek in Franc Ornik v Rogoznici. Vsi so obljubili voliti Slovence dr. Radaja. Bog jim je razsvetil pamet!*)

Iz Šoštanja. Tukajšnja posojilnica, za druga z neomejenim poroštvom, imela je 5. februarja svoj letni občni zbor, ki je potrdil račun za lansko leto, ter volil ravnateljstvo v nadzorništvo. Priloženi račun kaže, da posojilnica vrlo dobro napreduje. Iz poslovnega pregleda je razvidno, da je posojilnica leta 1875 imela dohoda 202.767 gld. 23 kr., mej temi 125.280 gld. vrnenih posojil, 46.000 fl. posojil od zadruga najetih, večjidel pri štajerski hranilnici, 19.119 fl. 20 kr. hranilničnih vlog itd., razhoda pa 201.261 gld. 64 kr., mej temi 163.525 fl. posojil za osobni kredit, 22.900 fl. od zadruga vrnenih posojil, 9519 fl. 13 kr. vrnenih vlog itd. Bilanca je kazala 31. decembra 1875 aktiva: gotovina v kasi 1505 fl. 59 kr., posojila na osobni kredit 38.245 gl., posojila na hipoteke 720 gl., zaostale obresti 51 fl. 49 kr., naprej plačane obresti 297 gld. 91 kr., kreditna kavejca 600 gld., obresti za njo 20 gld., inventar itd. 315 gld. 63 kr., skupaj 41.754 gld. 62 kr.; pasiva: zadružni deleži 5000 gl., vloge 9600 fl., obresti za nje 391 gl. 23 kr., nevzdignene dividende za 1875 l. 15 gld., posojila zadružna 23.100 gld., rezervni fond 47 gl., 13 kr., prihod v rezervni fond 2167 gld. 15 kr., naprej vzdignene obresti 574 fl. 73 kr., dividenda (6%) za zadružne deleže 300 fl., čisti dobiček 560 gld. 33 kr. Občni zbor je sklenil, da se naj ves čisti dobiček pripiše rezervnemu fondu, kateri je tedaj l. 1875 od 47 gld. 13 kr. narastel na 2774 gld. 59 kr., ker se je po sklepu lanskega občnega zbora celo leto jemala od dolžnikov neka priklada za rezervni fond. Zadružna pogodba se je v nekaj točkah z ozirom na lokalne okolnosti spremenila. Končno so bili izvoljeni v ravnateljstvo: g. Mihael Vošnjak za ravnatelja, g. M. Golob, okrajni načelnik, za kontrolorja, g. Franc Vošnjak za denarničarja; predsednik nadzorništva pa je g. J. Rak, župan v Velenji.

Od sv. Petra pod Mariborom. (Tat J. Merčnik) je bil 17. t. m. ubit. Še pred kratkim je imel posestvo pri sv. Barbari. Ko mu je tisto bilo prodano, se je preselil v G. Duplek. Bil je eden izmed najdrznejših tatov, še le kakih 30—35 let star. V noči med 16. in 17. februarja obišče nas. Za svojega pomagača je imel nekega še na videž nedolžnega fanta F. T. . . ., starega 17 let, kateri je na straži stal. Vlomila sta v farovško klet, pri g. učitelju Št. . . in v viničarski hram g.

*) Prihodnji „Slov. Gosp.“ bo natanko povedal, kako se je volilo.

Maribor. v Mariboru. Okoli 4 ure proti jutru se podata s svojim plenom domu. Pa sreča ta pot jima ni bila mila. — Domu gredočima pride nasproti neka deklica, ki je šla iz ženitovanja. Ker sta se jej z delasumljiva, hiti dekleta hitro k našemu obče spoštovanemu predstojniku g. Flucherju. — F. R., ki je bil ravno pri g. predstojniku na delu, hiti nagloma za tatoma. Merčnik se začne braniti in ustrelji na njega enkrat iz svoje dvocevke. Na srečo ga ni ranil, temuč samo obleko pošmodil. Zdaj udari fant, ki je Merčniku pomagal R. po glavi, z nekim težkim železom, ki ga je s seboj imel, da je ta omedlel. Zdaj prihiti g. predstojnik na pomoč, in Merčnik, ki je imel še eno cev svojega samokresa nabito, se proti temu obrne. Med tem prihiti več ljudi od ženitovanja na pomoč in eden udari tata po glavi, da je na tem udarcu nesrečnež 17. t. m. na večer umrl. Fant je bil ulovljen. — Mnogo ljudi je prišlo gledat glasovitega tata, katerega je g. predstojnik v lepi krš. ljubezni pod streho vzel, ter za nj skrbel, dokler ni končal. Nikogar ni bilo, ki bi bil M. omiloval. Ni čudal! Ljudstvo je neizrečeno razsrdjeno nad tolikimi tatvinami tega človeka! Še le pred kratkim je bil iz ječe izpuščen, ktero je že velikokrat obiskati moral. Bog bodi usmiljen jegovej duši — bil je previden — telo si drugo ni zaslužilo, kakor da je zapustilo kraj, v katerem je Merčnik bil strah, nesreča in nedloga.

Iz Ptuja. (Nesreča.) V Novi vesi niže Ptuja je 18. t. m. zvečer množina ledu v Dravi vtrgala 3 mline in jih porinola na nasprotno pobrežje, ali tako, da se tam ni moglo do njih. V soboto so pred poldnem šli s svojimi čolni iz Ptuja pijeoniri, ki pa tudi niso mogli do mlinov od vseh strani z ledom obdanih. V sledeči noči je voda mline dalje nesla in porinola v strugo, da se je moglo do njih. Pijeoniri so šli v nedeljo drugo na pomoč; eden mlin so pustili posestniku razdreti in na suho spraviti; dvema posestnikoma pa so mline zažgali in s streljivom na drobno razkadili. Kajti balo se je, da utegnejo do Borelna priplavati in tamošnji letos od pijeonirov dogotavljeni most podreti. Govori se, da je okrajno glavarstvo nekaj dni prville župane in mlinare po žandarjih opomenolo, naj mline dobro zavarujejo, vse težko mlinsko orodje pa na suho spravijo, česar pa ti trije niso storili. Videči nevarnost so se smelo zanašali na močnost mlinskih lancev in vožja tako, da niso iz mlinov hoteli spraviti niti zrnja niti moke. Škoda je velika, odškodnina za požgana mlina pa bode le mala, ali morebiti celo nikaka.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Ustavoverni kandidati zaporedom propadajo. Tako je bilo pri volitvah na Češkem, kder so Staročehi pod vodstvom dr. Riegerja 24. febr. premagali Mladočeske in ustavo-

verne liberalce; potem na Gališkem sta 17. febr. dva ustavoverna kandidata propadla. Isto se bode 26. febr. zgodilo ustavovercu Wretzlnu v Mariboru. Mladi grof Ig. Attems, liberalce in kulturoborec bi rad postal deželni poslanec za mesta Sl. Bistrica, Slov. Gradec in trge, za katere je Baron Rast poslanstvo odložil. — Naših 34 škofov in škof. namestnikov je izdalo obširno pismo, v katerem slovesno in določno ugovarjajo nasnovani klosterski postavi. Tudi ministri so sklenoli postave svitlemu cesarju v potrdenje ne predložiti. To pa je liberalce hudo razsrdilo ter zato grdo in žaljivo pišejo ne samo o škofih, temuč tudi o vladi, da res strmimo, zakaj listi niso bili konfiscirani. „Marb. Zeitung“ v 21. številki toži zakaj še se ustava (organizaciji) katoliške cerkve pri nas ni zlomila? Na Dunaju pa je poslanec Schönerer zahteval, naj ministri odstopijo, če nečejo kulturne borbe pri nas, kakoršna je na Pruskem. — Državni zbor je sprejel bagatelno postavo, po katerej se bo zamoglo tožiti brez notarja in dohtarja do 50 fl. vrednosti. Do sedaj je to veljalo samo do 25 fl. — Stavljene nove železnice iz Hartberga čez Fürstenfeld, Fehring, Radgono, Ljutomer in Ormuž se bode ministrom priporočilo. — Za štempeljne je državna kasa lani dobila 15,844.704 fl., za desetek in pristojbine 35,021.957 fl. — Konservativni poslanci so se pritožili o škodi, katero železnice delajo posestnikom ob železnicah. — Državni zbor še ima veliko dela in bo tedaj še prve dni marca zborovati moral. — Ogerski ministri pridejo dnes 24. febr. zopet na Dunaj na pogovor z našimi ministri. Ogerskim deželam se je razglasila postava o novi meterski meri. Stroške za Deakov pogreb, 11726 fl., plača ogerska država. Hrvati, kateri z narodnjakom dr. Makancem držijo, so hudi, zakaj se je ban Mažuranič in cela Hrvatska udeležila z izobešanjem črnih zastav proslavljanja Déakovega; Déak je bil Magjar in kot tak nasprotnik Hrvatov, katerim je s podpiranjem slaboglasnega barona Raucha mnogo škodil.

Vnanje države. Ruski cesar je po smrti izgubil svojo mnogo čislano sestro Marijo Nikolajevno. Bavarski katoliški poslanci so sklenoli ali liberalno ministerstvo, ki deželo Prusom izdaja, takoj podreti, ali pa ga primorati, da razpusti državni zbor. Bismark se neki pripravlja, katoličane še hujše preganjati. V Belgiji so frajmaurerji in liberalci katoliške može, ki so v Mehelnu zborovali, na ulici in na kolodvoru počakali in jih mnogo do krvavega stolkli. Izmed 532 voljenih francoskih poslancev je večina — republikanska. Če je res, kar liberalne novine pišejo, da so Karlisti izgubili trdnjavo Estello, potem je to bržčas smrtni udarec za nje. Sicer pa se poroča tudi o veliki zmagi Karlistov pod generalom Lizarragom. — Iz Turškega se čujejo za nas žalostni glasi: Avstrija bo neki pribeglim Kristijanom odtegnola vsako pomoč?

Za poduk in kratek čas.

Potovanje v Rim, Neapol in domu.

XXVI.

Tako smo srečno in veselo dokončali v Rimu svoj 2. den. Veselil sem se 3. dne; zakaj bila je nedelja in želel sem si nagledati življenje in obnašanje ljudstva v Rimu ob praznikih. Naprosil sem si že na večer nekega južnega Tirolca, ki je prebival že več časa v Rimu, da me nekoliko po mestu vodi, ter imenitnejše kraje in cerkve, palače itd. pokaže.

Drugo jutro po sv. meši, ob 8 uri, nastopimo tedaj novo pot. Ljudstvo, ki smo ga po ulicah srečevali, je bilo vse praznično oblečeno. Po trgih je bila glava tik glave, šunder in hrup je bil, kakor po letu, kedar žabe svoje regetanje zaženejo. Prodajalnice so bile večjidel zaprte, le verski sovražniki po nedeljah prodajajo. Celo fjakkerji in njih konji so kazali prazniško resnobo. Kteri izmed njih ima več kočij, ta po nedeljah zapreže najlepšo, konju pa v grive trakov vplete in na čelu kokard navesi. Po ulicah se je trlo ljudstva posebno na korzu. Povsod smo zadeli na spremembo proti drugim dnevom in opazili živahnost, le kozji pastirji ostajajo tudi ove dni neobčutni in svoje čelarne „uniforme“ ne spreminjajo. Treba je omeniti, da v Rim ne donašajo po navadi naših mest, mleka na prodajo, ampak pastirji priženejo v mesto svoje koze, in se v kakem mirnem uličnem kotu postavijo s svojo družino. Kdor želi mleka, ta pride s posodo; kozar zgrabi kozo za roge, jo potegne k sebi, pomolze, ter mu da, kolikor želi. To ponavlja, dokler slednjega vimena ne izprazne, potlej pa gre z denarjem iz mesta na svoje pašnike. Tako dela den za dnevom. Smešna je obleka kozarjev. Hlače nosijo iz kozje kože, ki je navadno še kosmata od zunanje strani. Enemu visi po letkih in bedrih belo, drugemu črno dlačje. Postave so večji del velike, močnih pleč, s črnim zagorelim licem, in z debelo gorjačo v rokah. Na pogled se tujcu dozdeva, da ima kakega divjaka pred seboj, kojega je se vredno bati.

Hodili smo od cerkve do cerkve; povsod so se brale sv. meše in ljudstvo v lepem številu se je dostojno in pobožno obnašalo, posebno smo našli pred podobami Bl. D. Marije mnogo klečečih pobožnikov. Rimljani sploh so, kolikor sem se prepričal, pobožno ljudstvo. Po ulicah na večjih krajih smo videli pred sliko ali podobo Marije ali kakega drugega svetnika po dvoje svetilnic brleti. V gostilnicah pogosto visi na steni slika Matere božje in pred njo gori celo po dne prižgana lučica!

Po dolgem kresanju sem ter tje po ulicah pridemo v kolisejum. Milo se človeku zdi pri sreč, kedar ima pred seboj žalostno razvalino, ki romarja opominja na nekdanjo rimsko mogočnost, krasoto in blagostanje, ob enem pa tudi na glas

govori, da je minljivo vse pod solncem. Vse kar roka postavi, zopet roka podere, in kar še ostane vse močni zob časov skrhja in poruši.

Kolosejum je dobil svoje ime od orjaške, 5 seznjev visoke podobe cesarja Nerona, ki je nekdanj tukaj stala; drugi pa pravijo da od velikega stava, ki je nekdanj veljal za osmi čudež človeških rok. Jegovo prvo ime je bilo amphitheatrum Flavium; še le na početku 8. stoletja je bilo prekrščeno v kolisejum. Začel ga je zidati l. 72. po Kristusu cesar Vespazijan, Tit, (tisti, ki je Jeruzalem razdjal) ga je dozidal. Prva slovesnost je trajala 100 dni, bilo je 5000 glav divje zverine pomorjene, in 10.000 borivcev — gladijatorjev, se je z golimi meči med seboj razmesarilo.

Stav je okrogel, znotrajnost meri 273' po dolgoti in enako po širini, visokost znaša 26'. Kakor stopnice so kamnate nepretrgane klopi v okrog, druga za drugo na višino; več kakor 100.000 gledalcev je imelo prostora.

(Nastavek prih.)

Smešničar 9. O novej meri in vagi, so med ljudmi tako zmedene misli, da je te dni pri ljubljanskej okrajnej sodpiji, na 8 dni obsojen kmet, z najresnejšim obrazem vprašal sodnika: gospod! ali bodem po novej meri sedel?

Razne stvari.

(Miha Wretzl) je nemško povabilo razposlal, v katerem pravi, da bo svoje volilce zbral v petek zvečer ob 7. uri „zur Stadt Wien“ in v soboto ob 8. uri pri g. Lorberju pri sv. Magdalen, od koder hoče z velikim vrešom in trušom iti na volišče. Dobro, sedaj Slovenci tudi vemo, kamor ni mamo iti!

(Milodari za hercegovinske in bosenske rodbine.) Č. g. Lednik 5 fl. in č. g. Kolenko 2 fl. Prenesek 72 fl. 10 kr., skupaj 79 fl. 10 kr.

(Mih. Wretzl-nov volilni shod) 19 febr. v Mariboru bil je nepričakovano reven. Prišlo je 5 naših volilcev in le 11 jegovih: Formacher, Lobnigg, Povoden, Höller, Hauptmann Löschnigg, poštar Weingerl, 2 Krampergerja in 2 Retschnigga, sami generali brez vojske. Drugi so bili Mariboržani. G. Seidl je bil predsednik, Miha Wretzl pa kandidat. Ta je tako revno govoril, da je št. Kungotski Krampergar nevoljen nekomu rekel: to je vse „mevžasto“. Wretzl je rekel: „cesar imajo moč, papež imajo tudi moč — dač jaz ne bom dol vdaro — jaz nisem govornik — pa nekateri me čejo meti za poslanca — in rad vzemen poslanstvo“. Potem sta še Seidl in Wretzl govorila zoper advokate precej ostro, kar si njuni prijatelji med Mariborskimi advokati lahko za ušesa zapišejo. Ko so Slovenci odšli, so ostali Mih. Wretzla sprejeli za kandidata. Bodi jim! Izvoljen itak ne bo!

(Posojilnica pri sv. Duhu v Ločah) je lani prejela 46.409 fl. 26 kr. dohodkov, izposodila

36.137 fl. in čistega dobička prigospodarila 419 fl. 83 kr. Od teh denarjev dobita tamošnja šola 100 fl., ubogi 198 fl. in 112 fl. se vloži v rezervni fond. Predsednik je g. Posek, kasir g. Fr. Kokol in kontrolor g. Jož. Virk.

(Ogenj) je Francu Mertu v Mahrenbergu upepelil hišo in gospodarsko poslopje; škoda se ceni na 1200 fl., za 600 fl. je bil zavarovan.

(Pri sv. Petru pod sv. gorami) bil je hud tepež med fanti, kojega je hotel žandar Starmberger pomiriti; temu se je ustavljal Franc Sandri in je dobil rano z bajonetom v bedro; sedaj je zaprt v Kozjem.

(Leopold Grossmann), ki je svojo mater ubil, bil je na vislice obsojen, svitli cesar so ga na prošnjo njegovega brata pomilostili v ječo za žive dni.

(10 štipendij) za gluhoneme otroke od 6—12. leta je pri deželnem odboru v Gradcu do 15. aprila razpisanih.

(Hišo užgati) je hotel krčmarju Majerju v Budišoveh mlinarski pomagač Franc Strniša. Neka dekla je zločinstvo zapazila in zabranila. Zločinca je sodnija zaprla.

(Mozirski učitelj) g. Leban je prosil za nadučiteljsko službo v Bovecu na Goriškem, pa nje ni dobil. Tudi prav, vsaj ga potrebujemo na Štajerskem. Marjeta Murščeveva dobila je službo učiteljice v Konjicah.

(V Šoštanju) je sneg neko eigelnico podrl in ubil deklo Marijo Završnik.

(200 fl.) je ministerstvo podarilo gasilec pri sv. Lenartu v Slov. goricah, ker so sodnijo in davkarijo 19. avg. l. l. ognja obranili.

(Povodenj) je naglo kopneči sneg toliko napravil, da je Donava in Veltava veliko škode storila na Dunaju in v Pragi.

(Za faro Šmarten) na Pohorji je prezentiran č. g. Martin Brezovšek, ondotni provizor.

(Za družbo duhovnikov) so nadalje vplačali č. gg.: Lednik 22 gld., Hrčič, Kraner, Fišer Anton mlajši, Jan Franc, Sternad, Par, Bezjak po 11 gold.

(Matičin odbor) je imel 16. dne t. m. sejo, v kateri so bile nove volitve upravnikov. Izvoljeni so bili: za predsednika gosp. dr. Jan. Bleiweis, — za predsednikovega namestnika: gospoda P. Kozler in prof. Pletersnik, — za blagajnika gosp. I. Vilhar, — za preglednika društvenih računov g. dr. Zupanec, za knjižarja gosp. prof. Vavru, — za ključarja gosp. Fr. Souvan in gosp. dr. Strbenec — za tajnika pa po odpovedi gosp. prof. Tuška gosp. A. Praprotnik.

(Dražbe.) 25. febr. Fr. Vodenik (3), Jan. Herič v Mahrenbergu 4700 fl., Katra Westner 1740 fl. (2), Got. Črčnik 3981 fl., Jan. Seifrid v Cinzatu, Jur. Merc v Lošini 800 fl., Mat. Rodošek v Doleni 400 gold., 26. febr. Mat. Zorko (3), And. Belšek 300 fl. (3), 26. febr. Franc Kikl 5159 fl., 28. feb. Jož. Braunek v Sp. Poličanah (3), Jan. Šamer v

Pobrežju, Jan. Kaučič v Črešnovcih 2050 fl., Franc Rošker pri sv. Jakobu 3430 fl. (3), 1. marca Treza Šust 2770 fl., Anton Kosi, Jož. Zadravec (2), Jan. Zadravec (2), Anton Robič 4750 fl., Jan. Raušl 12000 fl., And. Kirič 2430 fl., Mart. Črnelič v Pišecah (3), 2. marca Jur. Ogrizek v Zakačovem 3240 fl. (2), Jož. Osterič 2020 fl. (3), 3. marca Jož. Drogenik, Franc Čepin (3), Cenc Andrič, Simon Sprah, Stefan Taciga, 4. mavca Alojz Nemec 5338 fl. in Franc Podčivavnik 1571 fl. (3).

Listič uredništva: Prosilec za Brandstetterjev izpust iz ječe, t. j. dekanu Roschanzu na brezsravno psovaje naše osebe ne odgovarjamo, kakor so nekateri želeli! S St. ... groševci se ne ukvarjamo! Dopisa iz Ulimja ne čemo, dopisa iz Kozjega pa ne moremo sprejeti, sicer si naložimo sodnijskih sitnob! Prosimo drugič o čem drugem! Iz Šoštanja in Celja prihodnjic!

Tržna cena

preteklega tedna po Hektolitrih.

(1 Hl. = 1⁶⁸/₁₀₀ vag.)

Mesta	Pšenice	Rži	Ječmena	Ovsa	Tursice	Prosa	Ajde
	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.
Maribor . . .	8 10	6 70	5 53	3 60	4 80	5 4	4 70
Ptuj . . .	8 —	6 40	5 40	4 30	4 60	5 —	5 20
Slov. Gradec . .	9 43	6 84	6 51	3 74	4 88	—	—
Gradec . . .	10 56	6 34	—	3 48	2 92	—	5 96
Celovec . . .	8 70	6 34	4 63	3 20	3 90	—	4 36
Ljubljana . . .	8 30	5 80	3 90	3 60	4 80	4 10	5 60
Varaždin . . .	6 53	5 15	—	3 34	3 45	—	4 27
Velenje . . .	9 36	6 92	6 50	4 20	4 88	5 76	6 90
Dunaj . . .	10 90	8 48	9 55	7 82	5 50	—	—
Buda-Pešt . . .	8 85	7 35	5 95	8 97	4 80	4 80	—

V Mariboru. Krompir fl. 2.60 kr. Hl. — fažol 14, leča 30, grah 28 kr. Kg. — Pšeno 10 kr. liter. — Pšenični gres 26, prednja moka 20, srednja 14, polentna moka 12 kr. Kg. — Kravje maslo fl. 1.10, svinjsko maslo 82, slanina frišna 60, slanina prevojena 90 kr., puter 1 fl. kg. Jajca 2 za 5 kr. — Govedina 44, teletina 49, svinjetina mlada 49 kr. Kg. — Mleko frišno 12, posneto 10 kr. liter. — Drva trda fl. 4.30, mehka 3 fl. Kbmt. — Ogelje trdo fl. 1.—, mehko 60 kr. Hl. — Seno fl. 2.70, slama fl. —, stelja fl. 2.49 kr. za 100 Kg.

Najnovejši kurzi na Dunaju.

Papirna renta 48 45 — Srebrna renta 73 70 — 1860-letno državno posojila 111 60 — Bankine akcije 904 — Kreditne akcije 109 60 — Srebro 105 30 — Ces. kr. cekini 5 41 — 20Napoleon 9 18.

Loterijske številke:

V Gradcu 19. februarja 1876: 89 72 74 85 44.
Na Dunaju " " 36 29 47 22 79.

Prihodnje srečkanje: 4. marca 1876.

Oglasnik, priloga k šte. 9. „Stor. Gosp.“

1—5

Gospodarji!

Ravno sem dobil nova semena in sicer vsake vrste, ktere koli potrebujete n. pr. detelje, trave, salate, graha, fažola, korenja, repe, tudi vse sorte cvetlič; potem več sort sunajskega krompirja. Za rast vseh mojih semen sem porok.

Ob enem Vam, rojaki, tudi priporočam svoje špecerijsko blago, ktere ga imam vseh sort n. p. kavo, sladkor, olje, vsake vrste vina v steklenicah, potem vse sorte subih in firnisovih barv itd. v najboljšem stanu. Z odličnim spoštovanjem

M. Berdajs v Mariboru.

1—3

Ces. kralj.

izključ. priv.

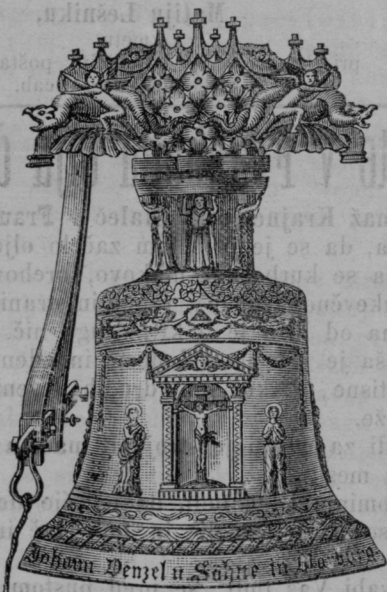
zvonarna

in livarna

gospoda

Janeza Dencel-na in sinov
v **Mariboru**

Livarna, Obere Ufergasse Nr. 248. in Fabriksgasse Nr. 47.

Številnih priznanih za zlate zvonove je prilepljenih na ogled.

zliva posebno izvrstne zvonove iz najfinše zvonovine vsakej velikosti s iz nova izumljenimi pregibnimi kronami (ki se naj ne jemljejo za navadne debele, lite tečaje) na vsakojaki glas, ktere ga koli kdo želi, bodi v popolnih, vbranih akordih ali kot spolnilo že obstoječih starih zvonil z jasnim in čistim glasom pod poroštvom; zvonove, ki se s starimi nebi vjemali, vzememo zopet nazaj.

Zvonilno spravo priskrbimo iz razne robe, kakoršno pač kdo želi: iz kovanega, iz litega železa ali iz besemerskega jekla in iz hrastovega lesa in sicer po novem načinu z blazinicami na perotih takó, da se zelo lahko zvoni in v zvoniku nič ne trese. Narisane obrazce zvonov in zvonilne oprave pošljemo, ako kdo želi, zastonj, franko po pošti.

1—4

Obrednik za cerkvenike

ali

natančen poduk

za vse

cerkvene službenike

se dobiva priprosto vezan po 25 kr. trdo v papir vezan po 30 kr. in v platno vezan po 35 kr. in sicer v Mariboru pri A. Novaku, v Celju pri Jan. Schmidu, v Ljutomeru pri D. Huberju, v Ljubljani pri M. Gerberju in v Konjicah pri spisatelju in založniku č. g. Jerneju Vohu, kaplanu. Kdor želi knjižnico po pošti sprejeti, naj se obrne do g. Voha in priloži 5 kr. za poštnino.

3—3

Anton But,

pozlatar

v Kostrivnici pri Rogački Slatini

se priporoča častivr. farnim predstojništvom. On snaži stare lesene podobne, svečnike itd. in pozlatuje na novo. Je že prav mnogo v pozlačenju spadajočih del v zadovoljnost častivr. gosp. župnikov oskrbel, kar njegova spričevala kažejo.

Učiteljska služba

v Framu poleg Maribora je razpisana. Prosilci naj svoje prošnje vložé s potrebnimi spričevali do 15. marca pri tamošnjem krajnem šolskem svetu.

Krajni šolski svet v Framu, dne 20. febr. 1876.

1—2

Divjak.

Učiteljska služba

na enorazredni šoli v Cezanjevcih s plačo od 550 gold., s poboljškom 50 gold. s prostim stanovanjem in eventuelno z dohodkom orgljanja je razpisana.

Prošnje naj se vložijo do 28. marca t. l. pri krajnem šolskem svetu.

Ljutomer, dne 14. februarja 1876.

1—2

žl. **Premmerstein.**

Roman Pachner in sinovi

v **Mariboru**

priporočujejo iz trdega lesa dobro izdelana in cementirana merila za merenja zrnja in sicer po sledeči velikosti posod in cene

10 20 25 50 litrov

2 fl. 80 kr. 3 fl. 75 kr. 4 fl. 50 kr. 7 fl.

Tudi se dobivajo pri njih razna merila iz pleha ali kositerja za **razsipavne stvari in tekočine**, potem uteži (gvihti), decimalne, namizne in ravnotežne vage po najnižji ceni.

2—6

Na
korist bolenega človeštva
navajamo sledečo vrsto priznavajalnih dopisov, ki so
ob enem najboljši dokaz najizvrstnejših nasledkov

pravega

Wilhelmovega

antiartritičnega antirevmatičnega
kri čistočega čaja.

Gospod Franc Wilhelm, apotekar v Neunkirchen-u.
Hainburg, 21. nov. 1874.

Blagorodni gospod! Iz hvalečnosti sem Vam
dolžen naznaniti, da me je Vaš tako zvani Vilhel-
mov antiartritični antirevmatični kri čistoči čaj rešil
bolezní, za kojo navadno ni nobenega zdravila več.

Po resnici potrdujem z svojim imenom in
pečatom, da se po 8 mesečnem pitju, vsaki den po
edenkrat, Vašega čaja popolnem prostega čutim
svoje že sedemletne

božjasti ali sv. Valentina bolezní,
potem ko sedaj že 14 mesecev nisem več od te bo-
lezni napadjen bil.

Blagovolite te vrstice na korist drugih bole-
nikov po časnikih priobčiti.

(L. S.)

Ignac Berger.

G. Z. 4218.

Jaz potrdim, da je meni osebno znani gospod
Ignacij Berger c. k. telegrafčni vodja v Hainburgu,
ovo pisanje pri meni lastnoročno podpisal.

Hainburg, tridesetega novembra Tisoč osemsto
štiri in sedemdeset.

Ant. Paravičini m./p.,

(L. S.)

c. k. notar.

Gosp. Francu Wilhelmu, apotekarju v Neunkirchen-u.
Altenfelden, G. Avstrijo, 30. nov. 1874.

Vaš Vilhelmov antiartritični antirevmatični,
kri čistujoči čaj, kterega iz apoteke gosp. Avgusta
Hofstätterja v Lincu dobivam, stori pri meni veliko
dobrega, je vse hvalevreden in se mnogo rabi po
nasvetovanju, tudi naš gospod dr. Niekl se nad tem
čajem čudi, ker sem skozi eno leto zdravila od njega
dobivala in se je moj protin in slabost živcev če-
dalje bolj shuševala, a sedaj sem popolnem zdrava
ko sem 3 pakeljne Vašega čaja vzela — in Vas pri-
srčno pozdravljam.

Julijana Kraml,

hišna posestnica št. 6.

Svarimo pred
ponarejanjem.

Pravi Wil-
helmovi anti-
artritični anti-
revmatični čaj
za čiščenje krvi
artritičnega antirevmatičnega čaja za čiščenje krvi v
Neunkirchen pri Dunaju ali v mojih po časnikih
navedenih zalogah.

Zavitek, po 8 obrokov razdeljen,

po predpisu zdravnika pripravljen, s podukom v raz-
ličnih jezicah 1 gld., posebej za kolek in zavoj 10 kr.

Na ugodnost p. n. občinstva se pravi Wilhel-
mov antiartritični antirevmatični čaj dobiva
v Mariboru pri Alojziju Kvandestu, v Celju pri
Fr. Raušerju in v Baumbahovi apoteki, v Mozirju
pri Tribuc-u, v Podčetrtku pri Müllerju, v Slov.
Bistrici pri Janezu Janošu, v Slov. Gradcu pri Kali-
gariču, v Ptujju pri Drag. Girodu, v Varaždinu pri
dr. Hattlerju in v Ljubljani pri Lasniku, apotekarju.

Svarimo pred
sleparijo.

se dobiva le
iz prve med-
narodne fabri-
kacije Wilhel-
movega anti-

Posestvo na prodaj.

Naznanjam, da želim svoje posestvo v Pon-
gercah, fare Cirkovske, obstoječe iz hiše in drugih
potrebnihi poslopij, zraven kterih je vrt, več njiv,
travnik, pašnik, za 1050 gld. prostovoljno prodati.
Kteri želi to posestvo kupiti, naj se pri meni na
Babjiloki, Makoljske fare, oglasi, kjer se tudi še
drugi pogoji zvedó.

Janez Jerman,

1—4

krčmar.

Lep, hrastov les.

Podpisani imam 54 hrastov za prodati, 8
hrastov je tako lepih, da so za mlinške gredlne
na Dravi, Muri. Sploh sodi moj hrastov les za
vsakojako dotično porabo: za sode, za moste,
preše, nasepne sohe, trame, špera pri ostrešjih itd.
Ves les je zdrav, na dobri, vozom pristopni legi,
kder kupljen les tudi nekoliko časa obležati za-
more, če bi kdo hotel na lepše steze počakati.

Kdor omenjenega hrastovega les kaj kupiti
želi, ta se naj oglasi pri meni,

Matiju Lešniku,

kmetu

pri Pesnici v Spod. Voličini, pošta sv. Lenart
v Slovenskih goricah.

3—3

Pridite v Frauheim olja delat!!

Tomaž Krajnc, p. d. Maleč v Frauheimu da
na znanja, da se je pri njem začelo olje delati.

Dela se kurbosno, makovo, orehovo, solnč-
nično, bukevno, leneno, repno in stranikovo olje.
Cena od litra je 5 kr., druga nič.

Preša je železna s kolesi, in eden mož bolj
močno stisne, kakor na drugih lesenih prešah
štirje može.

Tudi za mesiti je stroj ali mašina; ni treba
z rokami mesiti.

Opominjani ste tudi, da jedrče dobro posu-
šite, ki se nagleje melje in tudi več in boljšega
olja dá.

Povabi Vas tudi, še pred pustom priti, ker
je še več prostora. Delalo se bode do binkoš.

Frauheim, dne 15. januarja 1876.

Tomaž Krajnc,

3—3

mlinar.

Dr. Alojzij Gregorič

je svojo odvetniško pisarno odprl

Ptaju

na Florijanovem trgu,
v hiši gospoda Bračko-ta.

3—4